

Geografia i medi natura

Els castell de Font-rubí està situat en un turó que es desprèn de la serra del Bolet i a una altitud de 750 metres, en una situació privilegiada per la gran panoràmica que hi ha de tota la plana del Penedès, fet que explica el seu valor estratègic.

La serra del Bolet esdevé un contrafort de la serra d'Ancosa, una de les principals serralades que conformen la Serralada Prelitoral, i en ella s'edificaren els diversos castells defensius que formaren la marca castellera penedesenca a finals del segle X. D'entre ells cal destacar els propers de Pontons, Torrelles de Foix, Sarroca i Mediona (aquest darrer situat a l'extrem oriental de la mateixa serra del Bolet).

La història

Els primers documents coneguts que parlen d'aquest castell daten del 983 amb el nom de «Fonte Rubea». Tres anys després el rei franc Lotari, en confirmar les possessions del monestir de Sant Cugat del Vallès, al·ludí a l'alou que Ansulf donà al monestir dins el terme de «castro Fonterubeo». Posteriorment, sota el nom de «Fontem Rubii» apareix en documents que fan referència a la repoblació feta en terrenys de Santa Oliva (1041).

Entre el 1078 i el 1082, Ramon Berenguer II convingué amb Bernat Guillem de Queralt encomanar a Rainardus el «Castello de Fontea-Rubea», fet que confirma que el castell depenia del comte barceloní i no del monestir de Sant Cugat. El 1121 Berenguer de Queralt

El castell vist des de prop del mas Vallet. Foto de Jordi Gironès

Nucli de Font-rubí «de Dalt». Foto de Jordi Gironès

jurà fidelitat a Ramon Berenguer III pel castell de «Fonte Rubia».

El castell pertangué a Guillem de Bell-lloc (1172), i Arbert de Mediona el comprà l'any 1303. L'any 1306, el rei Jaume II ordenà a Ramon de Barberà que prengués mesures per tal que Vidal de Font-rubí no continués exigint mals usos als homes que depenien del castell.

L'any 1349, el rei Pere «el Cerimoniós»

manà al subveguer de Vilafranca del Penedès que acudís a Font-rubí per investigar un robatori comès coincidint amb la pesta negra.

El 1358, Alamanda, vídua de Ferrer de Vilafranca, satisfeia una contribució pels 106 focs que hi havia al terme del «Castri Fontrubia». Aleshores constava que era un castell reial. El rei Joan II va vendre aquest castell el 17 de març de 1391, amb els seus termes, a Pere de Febrer.

Les notícies sobre aquest castell acaben pràcticament en aquest segle XIV, si bé vers l'any 1600 consta que el posseïa don Miguel Torrelles y Doña Codma. La darrera notícia del castell data del 1847 quan Madoz, en el seu *Diccionario*, descriu Font-rubí fent referència a la residència d'una junta carlista (1838 al 1840) en la casa anomenada Fàbraga damunt la qual comenta l'existència d'un castell en runes «del tiempo de los árabes y fortificado por los franceses en la guerra de la Independencia».

Mas Vallet vist des del castell de Font-rubí. Foto de Jordi Gironès

Torre del castell. Foto de Jordi Gironès

L'edifici

L'estat actual del castell és força ruïnós, si bé encara queden uns panys de paret i una torre rodona que corre perill de desaparèixer, si no s'actua a temps per conservar aquest patrimoni casteller.

Des de la zona superior del turó s'endevina el que fou el clos del castell, arrengrerat a la cinglera.

Nota: per fer aquest escrit he recollit la major part de la informació històrica del Volum III de l'obra sobre els *Castells Catalans* publicada per l'editor Rafael Dalmau en la seva segona edició de l'any 1992.

Jordi Gironès i Vilardebò
novembre de 2006